

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

آزاد ل.

۰۵ جولای ۲۰۱۱

روح چیست؟؟

۱

از دیانت به عقلانیت بر گردیم؟

قبل از این که به تشریح روح از دیدگاه ادیان مخصوصا اسلام بپردازم لازم دیدم تا از تجربیات و مطالعات خود که سالها قبل در باره روح شناسی داشته ام، چیزی بنویسم و سعی نموده ام تا اگر چیز زیاد تری در لابه لای این مرور بیابم، آنرا با خوانندگان عزیز در میان بگذارم؛ شاید در شناخت روح و ارواح کمک کننده باشد.

در حدود چهل سال قبل نویسنده ار جمندی از ایران به نام پروفسور ابوالقاسم فرزانه در اطلاعات هفتگی (مجله هفته وار) ایران یک سلسله مقالاتی زیر عنوان (اسرار مرگ – روح و زندگی) (از کجا آمده ایم و به کجا می رویم؟) به نشر میسپاریدند. بنده هم با علاقه ای که برای فهمیدن این نوع موضوعات داشتم سعی در جمع آوری اکثر نوشته های ایشان نموده و بالاخره با همکاری دو نفر از دوستانم که یکی استاد فاکولته انجیری و دیگری استاد فاکولته ساینس بود به تجسس زیاد درین باره پرداخته و شروع نمودیم به شناختن ارواح؟ و قدم به قدم با پیروی از رهنمائی های استاد فرزانه بعد از مطالعاتی زیاد، شروع کردیم به تماس گرفتن با ارواح. وسایل ابتدائی و لازمی را تهیه و همچنان تمرینات سختی هم غرض تمرکز فکر که رکن اساسی تماس گرفتن با ارواح بود انجام داده و با میزی که تهیه نموده بودیم هفته یک بار به دور آن میز نشسته و سعی می کردیم تا با ارواح تماس بگیریم.

البته گروه سه نفری ما بعدا انکشاف و جوانان با هوش دیگری ما را همکاری نمودند و این حلقه گسترش یافته ۵ و بعدا ۷ نفری شد خلاصه سعی بی نهایت نمودیم و کمتر موفق شدیم و تنها از موفقیت آن تجربیات می توان حرکت ظرف نفیس و کوچکی که بر روی میز نوشته شده الفبای فارسی که یکی از انگشتان مابا آن در تماس بود می توان نام برد و بس. بالاخره نظر به نوشته در یکی از مجلات اطلاعات هفتگی که از طرف استاد فرزانه برایش موفقیت های وی را تبریک گفته بود؛ هموطن گرامی ما یاسین جان بود که در انحصارات دولتی آنوقت اجرای وظیفه می نمودند پیدا نمائیم. دیگر مشکلات را حل شده حساب نمودیم و فردای آنروز دسته جمعی در انحصارات دولتی خدمت آن هموطن رفتیم و موضوع دانستن و اندازه فهم خود را درین راستا و هم تلاش در رابطه گرفتن با ارواح و زحمات خود را برایش شرح دادیم و خواهان هدایات و کمک های معنوی شان در مورد

نتیجه نگرفتن از کار خود شدیم.

آن معزز که انسان خیلی شریفی بود و آهسته و شمرده صحبت مینمود بعد از تقریباً یکساعت صحبت، نتیجه چنین شد که باید به این تمرینات و کارها دوام بدهیم تا خود ما به نتیجه برسیم و اوشان نمی‌توانند ما را در پیشرفت کار ما کمک نمایند. ناامید شدیم و نظر به مشکلات زندگی و مصروفیت‌های بی‌حد نتوانستیم آن تمرینات را اضافه‌تر از یکسال دیگر ادامه دهیم و در نتیجه به مشوره همدیگر از دنبال نمودن آن منصرف شدیم. بعداً در مطالعه راجع به مغز انسان و اعجوبه بودن و خلایقیت‌های آن در یافتیم حرکت آن طرف‌های کوچک و نفیس در روی میز غرض حل مطالب و سوالات ما نتیجه تمرکز فکر و خلاقیت مغز ما بوده است نه اینکه ارواح محترم به ما ترحم نموده و تماس گرفته باشند. نظر به رهنمائی و تشریحات استاد ابوالقاسم فرزانه هر انسان دارای دو روح است که یکی آن در وجودش میب‌اشد و همین روح است که روز قیامت دوباره به همین بدن حلول نموده و کفاره گناهان دوران زندگی را می‌دهد. و از روح دیگر که همیشه با انسان جدا از روح اولی می‌باشد به نام (جسد مثالی) یاد نموده‌اند. و همچنان گفته‌اند که غرض تکامل (ارواح)، هر روح بعد از موجودیت در یک قالب انسانی تا زمان مرگ بدن که از جسم بیرون می‌شود بعد از مدتها دوباره در یک جسم دیگر در جای دیگر حلول می‌کند و مرحله به مرحله به سوی تکامل می‌رود تا اینکه به آخرین درجاء تکامل برسد و آنوقت در روح کل پیوست می‌شود. یعنی اینکه قبلاً از روح کل جدا شده است. راجع به حیوانات گفته‌اند که حیوانات روح ندارند و آنانی که به روح داشتن حیوانات باور مند هستند آن‌ها را به نام (تناسخی) ها یاد می‌نمایند. به هر صورت در همان زمان از رهنمائی‌های استاد چیزی دستگیر ما نشد تا به یک نتیجه علمی رسیده باشیم

۱- در فارسی و عربی (روح) به عبری روخ و در یونانی پنیوما و در لاتین سپریت انیما که همه اشاره به تنفس و جوهر حیات است ANIMA نامیده می‌شود. حال ببینیم درین مسأله مهم ادیان مفهوم روح و موجودی را به این نام از کجا اقتباس نموده و آنرا در چوکات بندی‌های دینی به خورد مردم داده است.

روح که اصل و جوهر آدمی را (نظر به گفتار ادیان) تشکیل می‌دهد چی است؟؟؟ که گاهی از روح خدا در آدم داخل می‌شود و گاهی هم در شکم مریم (باکره) عیسی را درست می‌نمایند. از زمانه‌های خیلی قدیم انسانها در شرایط رشد زندگی و واقعات طبیعی که در اطرافش رخ می‌داد به مرور زمان و آهسته آهسته به موجودات نامرئی مثل جن - ارواح - شیاطین باور مند شده و در نتیجه واقعات و آفت‌های طبیعی به خدایان متعدد معتقد شدند که تحلیل و بررسی این موضوعات ایجاب بحث‌های جداگانه را دارد و درین مبحث فقط روی روح - موجودیت - دوام و تاثیر گذاری و پندار موجودیت او در وجود انسانی از دیدگاه دین یهود و اسلام کمی می‌پردازیم.

در دین یهود به روح مثل جن و شیطان اعتقاد کامل وجود داشته و پیروان یهودی آنرا منحیث موجود مجزا از انسان دانسته و ارتباط آنرا با حیات انسانی جدا ناپذیر می‌دانند اما نه به آن مقدار که اسلام در آن غوطه ور شده و از روح موجودی ساخته است که قابلیت رهنمائی انسان را داشته و همیشه به مفهوم جوهر اصلی وجود انسان مطرح بوده است. حتی حلول چند باره آنرا در وجود انسان و هم عقوبت اعمال انسانی را در آن جهان نامرئی به عهده روح گذاشته‌اند (اما در تعریف وجود آن عاجز اند) و ادعا دارند که روح اصل است نه بدن انسان. اما در روز آخرت روح در همین بدن که اصلاً اعتبار ندارد دوباره حلول و مسؤول و جوابده در قسمت گناهان جسمی در مقابل خداوند ادیان می‌باشد.

به هر صورت ادیان به خصوص اسلام و محمد خواسته است تا از جن و روح - شیطان - ملائیک - فرشته‌ها

و همچو مخلوقات غیر مرئی یک تشکیلاتی برای خودش درست و با صدور آیت های قرآنی خواسته به موجودیت آن شکل قطعی و آسمانی داده و خود را حاکم مطلق بر آنها نشان دهد تا عظمتش را به عربهای جاهل وانمود سازد. بودن یک سوره به نام (جن) در قرآن و آیت های زیادی در باره آن، این باور را به مسلمانان به وجود آورده که محمد پیامبری است بر انس و جن .

در باره جن و ملائک قبل نوشتاری داشته ام و اکنون ببینیم که قرآن در باره موجودیت روح چه می گوید. سوره الاسرا آیت ۸۵ : و از تو در باره (روح) سوال میکنند بگو : روح از فرمان پرور دگار من است و جز اندکی دانش به شما داده نشده است. درین باره از امام صادق سؤال شد فرمود : روح ملکی است بزرگتر از جبرئیل و میکائیل و همراه پیغمبر بوده و الان با ائمه است "بحار. ج ۲۵ ص ۴۷ و تفسیر قمی ص ۳۸۸ " - سوره الانبیا آیت ۳۸ : روزی که (روح) و (ملائک) در یک صف می ایستند و هیچ یک جز به اذن خداوند رحمان سخن نمی گویند و (آنگاه که می گویند) درست می گویند همچنان در سوره المعارج آیت ۴ می گوید : (فرشتگان و روح (= فرشته مقرب خداوند) به سوی او عروج می کنند در آن روزی که مقدارش پنجاه هزار سال است) و هم در سوره نحل آیت ۲ می خوانیم که :

فرشتگان را با روح (الهی) به فرمانش بر هر کس از بندگانش بخواهد نازل می کند (و به آنها دستور می دهد) که مردم را انداز کنی (و بگوئید) معبودی جز من نیست از (مخالفت دستور) من بپرهیزید . سوره قدر آیت ۴ می گوید: فرشتگان و (روح) در آن شب به اذن پروردگار شان برای (تقدیر) هر کاری نازل می شوند.

با نظر داشت آیات فوق کمی مشکل خواهد بود تا به ساختار جسمی یا ملکوتی روح پی برد. چون قرآن می گوید روح از عالم امر خداوند است و هم چنان ارواح نازل میشوند. در باره روح تا حال صد ها کتاب و نوشته به وجود آمده در نتیجه شرح چنین موضوع پیچیده و حساس را مشکل خواهد بود تا در چنین نوشته کوتاه به تحلیل گرفته شود.

از این رو باید به چگونگی ایجاد اورگانیزم (موجودات زنده) از نگاه زیست شناسی و علم فزیک و فوسیل شناسان به مختصر نظر اندازی نمائیم . بیلونها سال طول کشیده است تا زندگی و جاننداری در روی کره زمین از عناصر مختلف بیجان در شرایط مناسب محیطی به وجود آیند که آنرا نتیجه عمل ها و عکس العمل های کیمیائی در شرایط محیطی همین کره زمین دانسته که با عوامل متافزیکی هیچ گونه ارتباط و پیوندی ندارد. درین مورد نظریه استادان فزیک و زیست شناسان عالیقدر را توقع دارم.

بر می گردیم به موجودیت روح از نگاه اسلام. محمد کلینی در اصول کافی جلد اول در باره روح در صفحه ۲۸۷ چنین میفرماید:

احول گوید : از حضرت صادق در باره روحی که در آدم دمیده شده پرسیدم که خدا فرماید "چون او را برابر ساختم و از روحم در او دمیدم" سوره حجر آیت ۲۹ حضرت فرمود: ان روح آفریده شده است و نیز روحی که در عیسی بود آفریده شده بود. حمران گوید: از حضرت صادق در باره فرمایش خدای بزرگ و شکوهمند که "روحی از او" پرسیدم فرمود : آن روح آفریده شده است که خدا آنرا در آدم و عیسی خلق کرد .. محمد مسلم گوید: از امام صادق در باره سخن خدای بزرگ و والا که " و از روح خود در او دمیدم " پرسیدم که آن دمیدن چگونه بود؟ فرمود :

همان روح مانند باد در جنبش است و آن جهت روح نامند که نامش از ریح "باد" مشتق است و چون ارواح همجنس باد باشند آنرا از لفظ ریح بیرون آورد و آن را به خود نسبت داد چرا که آنرا بر ارواح دیگر بر گزید. و

همانطور به خانه ای از میان همه خانه ها. آقای سید علی موسوی دهرخی در کتاب سر گذشت روح می گوید: حقیقت روح را نمی دانیم و پیامبر هم نمی دانسته چون از عالم امر است نظر به ضرورت دفعتا ایجاد شده. و همچنان در مورد خلقت روح می گوید که در بعضی از روایات آمده که روح دو هزار سال قبل از خلقت آدم و در بعضی روایات دیگر آمده که روح چهارده هزار سال قبل از خلقت آدم آفریده شده است. و سلمان می گوید: از رسول خدا شنیدم که فرمود: من و علی چهارده هزار سال قبل از خلقت آدم نوری بودیم در نزد پرور دگار "فضایل الخمسه ج ۱ ص ۱۶۸ و بحار جلد ۳۵ ص ۲۴. . انسان دارای روح - عقل و اختیار است ولی ملائکه فقط روح و عقل دارند و از خود هیچ اختیاری ندارند و مجبور به اطاعت اند و حیوانات فقط روح دارند. مرحوم صدوق در کتاب توحید از عبدالله بن فضل نقل می کند که از امام صادق سؤال نمود:

چرا خدای متعال ارواح را در بدنها قرار داد بعد از آنکه در ملکوت اعلی به سر می بردند و در رفیع ترین محل ها بودند؟ حضرت فرمود: چون خدای متعال می دانست که این ارواح با توجه به بلندی و شرافت رتبه شان اگر به حال خود شان واگذارده شود اکثر شان ادعای ربوبیت و خدائی خواهند نمود پس به قدرت کامله خود این ارواح را در بدنهایی قرار داد که از اول خلقت برای آنها مقدر نموده بود با عنایت و رحمتی که به این ارواح داشت بعضی از آنها را محتاج به بعضی دیگر قرار داد و بعضی شانرا بر بعضی دیگر برتری داد و پیامبرانی برای آنها فرستاد که حجت خدا باشند.

نظر دقیق روایات و تحلیل های اسلامی از روح چنین است که انسان مرکب است از جسم و روح. جسم انسان عبارت است از گوشت - پوست - و استخوان که آنهم از آب، خاک، باد و آتش ترکیب یافته اما روح انسان که جوهر مجرد است و حقیقت آن قابل شناخت نیست و گاهی تعبیر به جان و گاهی تعبیر به نفس ناطقه و گاهی تعبیر به عقل می نمایند نمی شود آنرا شناخت مگر به وسیله آثار و علایم آن. و یکی از مهمترین آثار روح تاثیر پذیری آن و قابلیت رشد و کمال اوست. سوره الازمر آیت ۴۲ چنین می گوید:

خداوند ارواح را به هنگام مرگ قبض می کند. و ارواحی را که نمرده اند نیز به هنگام خواب می گیرد. سپس ارواح کسانی که فرمان مرگ شان را صادر کرده ننگه می دارد. و ارواح دیگری را (که باید زنده بمانند) باز می گرداند تا سر آمدی معین درین امر نشانه های روشنی است برای کسانی که اندیشه می کنند. . سوره السجده آیت ۱۱: بگو "فرشته مرگ بر شما مامور شده (روح) شما می گیرد سپس شما را به سوی پروردگار تان باز می گرداند سوره النحل آیت ۳۲: همانا که فرشتگان (مرگ) روح شانرا می گیرند در حالیکه پاک و پاکیزه اند به آنها می گویند "سلام بر شما، وارد بهشت شوید بخاطری اعمالی که انجام داده اید." همچنان سوره القدر آیت ۴ می گوید: فرشتگان و (روح) در آن شب به اذن پروردگار شان برای (تقدیر) هر کاری نازل می شوند. تا اینجا در تشریح روح از دیدگاه اسلام مختصرا پرداختیم تا قضاوت دانشمندان و هموطنان گرانمایه را درین مورد بدانیم؟؟؟ در بخش دوم این مبحث خواهیم پرداخت به برداشت های محمد از باور های قدیمی مردم و انعکاس آن در قرآن.

ادامه دارد